

Bezoekadres

[Redacted]

Postadres

[Redacted]

www.liander.nl

Datum

2 april 2026

Betref

Brief Liander (in)formateur

Geachte (in)formateur,

De vraag naar elektriciteit in de gemeente Aalten groeit snel en ook de opwek van duurzame energie neemt sterk toe. Gemeente en netbeheerder hebben elkaar hard nodig om het energiesysteem van de toekomst betrouwbaar, betaalbaar en robuust te houden voor de Gelderse inwoners en bedrijven.

Met deze brief wil Liander u, als (in)formateur van de nieuwe coalitie, handvatten en aanbevelingen meegeven voor het opstellen van een coalitieakkoord waarin energie-infrastructuur tijdig, integraal en toekomstbestendig wordt meegenomen. Met het versterken van de samenwerking tussen de gemeente Aalten en Liander zorgen we er samen voor dat lokale ambities voor woningbouw, economie, duurzaamheid en maatschappelijke voorzieningen zoveel mogelijk worden gerealiseerd.

Ontwikkelingen in uw gemeente: netcongestie

In de afgelopen periode is de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet zeer snel afgenomen. Waar de drukte eerder beperkt was tot enkele gebieden, zit het elektriciteitsnet in de gehele gemeente, en ver daarbuiten, vol. Nieuwe aansluitingen of uitbreidingen zijn daardoor vaak niet direct mogelijk. Deze netcongestie raakt niet alleen bedrijven, maar ook maatschappelijke organisaties zoals scholen, ziekenhuizen, politie en brandweer. Daarnaast zet het de ontwikkeling van woningbouw, economische groei, mobiliteit en de energietransitie onder druk.

Op dit moment ondervinden vooral grootverbruikers hinder van congestie. Door aangescherpte regelgeving van het Maatschappelijk Prioriteringskader van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) verwachten we dat ook kleinverbruikers, zoals huishoudens, dorpshuizen en verenigingsgebouwen, laadpaalexploitanten en het MKB, vanaf de tweede helft van 2026 met congestie te maken kunnen krijgen. Hieronder doen wij enkele voorstellen om hier gezamenlijk op te anticiperen.

1. Intensiveren van de samenwerking

Goede samenwerking tussen de gemeente Aalten en Liander is essentieel om de uitdagingen rond energievoorziening het hoofd te bieden. Alleen door vroegtijdige afstemming over ruimtelijke plannen, energievisies en netuitbreidingsprojecten kunnen we oplossingen versnellen. Veel energie- en

Datum
2 april 2026

netwerkopgaven overstijgen gemeentegrenzen. Daarom is het noodzakelijk dat de gemeente Aalten en Liander actief blijven samenwerken binnen provinciale en regionale samenwerkingsverbanden. De afgelopen vier jaar hebben wij deze samenwerking vormgegeven via diverse bestuurlijke overleggen tussen Liander en verschillende portefeuillehouders.

De impact van netcongestie raakt meerdere beleidsterreinen en vraagt om duidelijke bestuurlijke regie. Gemeenten staan voor keuzes over het energiesysteem die direct doorwerken in ruimtelijke ontwikkeling, woningbouw en economische ambities.

Wij adviseren de gemeente Aalten één bestuurlijk aanspreekpunt aan te stellen dat overzicht houdt op deze samenhang, en die ontwikkelingen in het energiesysteem kan verbinden aan gemeentelijke besluitvorming.

Van daaruit kan in afstemming met Liander periodiek worden gesproken over de actuele ontwikkelingen rond elektriciteit, warmte en gas en de gevolgen daarvan voor ruimtelijke keuzes en prioritering. Waar nodig kunnen daarbij ook andere portefeuillehouders worden betrokken.

Deze werkwijze ondersteunt het college bij het maken van samenhangende en tijdige keuzes over netcapaciteit, netuitbreiding en ruimtelijke ontwikkeling, en biedt ruimte om als gemeente regie te voeren op een toekomstbestendig energiesysteem.

2. Help Liander bij het verkrijgen van passende locaties en tijdige vergunningen voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet

Voor uitbreiding van het elektriciteitsnet legt Liander elk jaar honderden kilometers kabels aan, bouwen we elektriciteitshuisjes in woonwijken en plaatsen we grotere elektriciteitsstations. Hiervoor is fysieke ruimte nodig. De zoektocht is, met name bij grotere stations vanwege het ruimtebeslag, niet altijd even gemakkelijk. Daarbij komt dat er een planologische route moet worden doorlopen omdat de bestemming meestal niet passend is. Voor veel werkzaamheden van Liander zijn vergunningen of toestemmingen nodig waarvoor de gemeente Aalten bevoegd gezag is. Het vinden van geschikte locaties en het verkrijgen van planologische instemming en vergunningen zijn voorwaardelijk om het elektriciteitsnet in de gemeente toekomstbestendig te maken.

Wij adviseren de gemeente Aalten:

- Proactief ruimte te reserveren voor energie-infrastructuur in omgevingsvisies en omgevingsplannen;
- Liander te informeren over (her)ontwikkelingen in de zoekgebieden voor nieuwe stations;
- Iemand aan te stellen die als centraal aanspreekpunt het verkrijgen van planologische goedkeuring door het college kan versnellen;
- Zich in te spannen om het verlengen van beslistermijnen in vergunningprocedures te voorkomen;
- Energie mee te nemen als leidend principe bij gebiedsontwikkelingen.

Datum
2 april 2026

In dit kader is het is goed te weten dat de gemeente bij personele uitdagingen een aanvraag voor ondersteuning kan indienen bij de 'Expertpool Energie Infrastructuur' van het RVO.

3. Stimuleer energiebesparing en slim elektriciteitsgebruik

Het elektriciteitsnet raakt vooral overbelast tijdens piekmomenten, zoals in de ochtend en in de avond. Door energiebesparing, flexibel gebruik via contracten en gedragsverandering bij zowel consumenten als bedrijven, kunnen we het net efficiënter benutten.

Wij adviseren de gemeente Aalten om netbewust beleid te voeren dat gedragsverandering voor slim en flexibel elektriciteitsgebruik en -opwek stimuleert bij bedrijven en bewoners. Het gaat hierbij om netbewust bouwen en laden, het mijden van de spijtstijden voor stroom en flexibele contracten bij bedrijven als norm uit te dragen.

Beleidsmatig kan dat onder meer door:

- Het beschikbaar stellen van een gemeentelijk energieadviseur voor ondersteuning van bedrijven voor flexibele contracten;
- Stimuleren van projectontwikkelaars bij netbewust bouwen;
- Volgens de nieuwe provinciale omgevingsverordening zorgen voor netbewuste nieuwbouw;
- Bewustwording bij bewoners en bedrijven te stimuleren rondom het benutten van momenten met hoge duurzame opwek, zoals zon. En bewustwording over elektriciteitsverbruik op gunstige tijdstippen en mogelijkheden met netbewuste energieopslag (batterij);
- Bij het ontwikkelen van bedrijventerreinen de energiebehoefte vanuit het hele terrein in kaart wordt gebracht en onderling wordt afgestemd, bijvoorbeeld via een energyhub;
- Slimme laadinfrastructuur te stimuleren door laadpalen te laten werken wanneer er ruimte op het net is.

4. Kies voor een brede energiemix en borg dit in omgevingsbeleid

De gemeente speelt een sleutelrol in het energiesysteem van de toekomst via de instrumenten van de Omgevingswet. Dit kan door energievraag en -aanbod van energie te clusteren, alternatieven voor elektriciteit te stimuleren en gebiedsontwikkeling te faseren in lijn met de uitbreiding van energie-infrastructuur. Hierin zijn al goede stappen gezet binnen de regio Achterhoek. Zo is er in de RES-Achterhoek de afgelopen jaren een goede balans tussen de verhouding wind en zon gevonden, wat randvoorwaardelijk is voor een stabiel betaalbaar energiesysteem.

Wij adviseren de gemeente Aalten om in het coalitieakkoord vast te leggen dat ruimtelijke ontwikkeling en energievoorziening altijd gezamenlijk worden afgewogen (energieplanologie). Dit begint met expliciete keuzes voor een brede energiemix in het verplichte warmteprogramma. Door naast elektriciteit ook warmtenetten en groen gas te benutten; door niet alleen te kijken naar individuele, elektrische oplossingen, maar ook collectieve oplossingen zoals een warmtenet, wordt de druk op het elektriciteitsnet verminderd.

Datum
2 april 2026

Door energieplanologie structureel onderdeel te maken van ruimtelijk beleid, door het meenemen van beschikbare energie en toekomstige energievraag bij nieuwe ontwikkelingen, kunnen projecten worden ontworpen binnen de grenzen van het energiesysteem. Concreet:

- Neem alternatieven voor elektriciteit en netbewuste ontwerpen actief mee bij gebiedsontwikkeling;
- Plan toekomstige ontwikkelingen op locaties waar uitbreiding van het net technisch en ruimtelijk haalbaar is; en
- Stimuleer het bundelen van vraag en aanbod.

Hiermee wordt energie een vast onderdeel van het omgevingsbeleid. Dit vergroot de kans dat woningbouw en bedrijventerreinen tijdig gerealiseerd worden.

Samenwerking als sleutel tot succes

De uitdagingen op het gebied van energie, woningbouw, economie en duurzaamheid zijn groot. Een betrouwbare energievoorziening is cruciaal voor alle maatschappelijke opgaven. Door samen te werken, tijdig keuzes te maken en ruimte te bieden voor energie-infrastructuur kunnen we lokale ambities zoveel mogelijk blijven realiseren.

Ik hoop dat deze voorstellen van Liander u ondersteunen bij het opstellen van het coalitieakkoord. Mocht u vragen hebben of behoefte aan verder overleg tijdens dit proces, dan ben ik uiteraard bereikbaar. Ik wens u veel wijsheid en succes bij de formatie en zie uit naar een voortzetting van onze samenwerking.

Met vriendelijke groet,

██████████
Relatiemanager Publieke Sector | regio Achterhoek

M 06 ██████████

E ██████████@alliander.com

